

26.2.2016

3/530/2016

Lukiokoulutuksen järjestäjät

Viite Lukion tuntijakokokeilu
Asia **Lukion tuntijakokokeilun käynnistäminen**

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää lukion tuntijakokokeilun 1.8.2016 lukien.

Tuntijakokokeilussa haetaan kokemuksia lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014, myöhemmin tekstissä tuntijakoasetus) 9 §:ssä säädettyä suuremman opiskelijakohtaisen valinnaisuuden mahdollistamisesta ja sen toimivuudesta. Kokeilun tavoitteita ovat:

- saada kokemuksia valinnaisemman tuntijaon ja yksilöllisempien opiskeluvalintojen toimivuudesta,
- saada tietoa koulutuksen kansallisten tavoitteiden ja tuntijaon keskinäisestä yhteydestä,
- tuottaa tietoa lukion tuntijaon kehittämiseksi,
- saada tietoa kokeilun vaikutuksista opiskelijoiden yleissivistykseen,
- saada tietoa kokeilun vaikutuksista henkilöstön asemaan,
- saada tietoa kokeilun vaikutuksista erikokoisissa oppilaitoksissa,
- saada tietoa kokeilun toimivuudesta eri opetuskielillä,
- saada tietoa kokeilun vaikutuksista ylioppilastutkinnon koevalintoihin ja tutkintomenestykseen.

Kokeilussa poiketaan tuntijakoasetuksen (942/2014) 9 §:stä. Kokeilu kohdentuu nuorten lukiokoulutukseen ja reaaliaineisiin. Kokeiltava tuntijako ilmenee tarkemmin liitteestä 1.

Koulutuksen järjestäjän opetuksen tarjontavelvoitteet eivät kokeilussa muutu siitä, mitä tuntijakoasetuksen 9 §:ssä on säädetty. Kokeilusta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö, joka myös päättää kokeiluluvista hakemusten perusteella.

Kokeiluun voidaan ottaa opiskelijoita, jotka aloittavat lukio-opintonsa 1.8.2016 ja 1.8.2017. Kyseisinä ajankohtina lukio-opintonsa aloittaneet opiskelijat voivat saattaa opintonsa loppuun kokeilutuntijakoa soveltaen, lukiolain (629/1998) 24 §:n 1 momentissa säädetyn lukion opintoajan puitteissa.

Opiskelijalla tulee olla oikeus päättää siitä, opiskeleeko hän lukion oppimäärän tuntijakoasetuksen 9 §:ssä säädetyn mukaisesti vai tämän kirjeen liitteessä kuvatun kokeilutuntijaon mukaisesti.

Kokeilussa noudatetaan Opetushallituksen hyväksymää kokeiluohjelmaa, jonka luonnos on oheistettu liitteeksi (liite 2).

Samoin ylioppilastutkinnon kokeisiin osallistumisen osalta noudatetaan ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain (672/2005) 4 §:n säännöstä. Sen mukaan ylioppilastutkintoon osallistuminen edellyttää, että lukion oppimäärää suorittava on ennen osallistumista tutkintoon kuuluvaan kokeeseen opiskellut lukiolain 10 §:ssä tarkoitetun tuntijaon mukaiset pakolliset kurssit aineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu. Reaaliaineen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua opiskeltuaan kaksi aineen lukiokurssia. Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia kursseja, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme lukiokurssia. Rehtorin tehtävänä on tutkia, täyttääkö kokelas kokeisiin osallistumiselle säädetyt edellytykset. Edellytyksen osallistua ylioppilastutkinnon kokeisiin arvioidaan sen mukaisesti, mitä on säädetty valtioneuvoston tuntijakoasetuksessa (942/2015) 9 §:ssä.

Kokeiluun valittavan koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia opiskelijoiden riittävästä opinto-ohjauksesta ja antaa opiskelijoille riittävästi tietoa heidän valintojensa vaikutuksista ylioppilaskirjoituksiin ja jatko-opintoihin.

Kokeiluun valittava koulutuksen järjestäjä sitoutuu myös osallistumaan kokeilun vaikutusten seurantaan ja arviointiin.

Kokeiluun valitaan koulutuksen järjestäjien hakemuksista enintään 50 lukiota. Pääsääntöisenä lähtökohtana on, ettei kokeilutuntijakoa ja erityisen koulutustehtävän tuntijakoa tulisi kohdentaa samoihin kouluihin, koska kahden erityyppisen tuntijakopoikkeaman samanaikainen soveltaminen aiheuttaa sekaannusta kouluissa ja opiskelijoissa, eikä anna oikeaa kuvaa kokeilussa tehtävistä ainevalinnoista.

Lukiolain (629/1998) 15 §:n 3 momentin mukaan kokeilulupa myönnetään koulutuksen järjestäjän hakemuksesta. Lupa tarpeelliseen kokeiluun voidaan myöntää sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, jolla on edellytykset toteuttaa kokeilu sen tarkoitusta vastaavalla tavalla ja opetukseen liittyviä opiskelijoiden oikeuksia vaarantamatta. Kun samaan kokeiluun osallistuu useiden koulutuksen järjestäjien oppilaitoksia, oppilaitokset valitaan alueellisesti ja kieliryhmittäin mahdollisimman edustavasti. Laissa säädettyjen kokeilun toteuttamisedellytysten arvioinnissa, ministeriö kiinnittää huomioita mm. hakijan opinto-ohjauksen järjestämiseen ja sen riittävyyteen, opiskelijoiden ja opetushenkilöstön valmiuteen ja halukkuuteen osallistua kokeiluun sekä hakijan ja koulun kokemukseen lukion kehittämistyöstä. Alueellisessa ja kielellisessä kattavuudessa ministeriö kiinnittää huomioita hakijoiden alueelliseen sijaintiin ja oppilaitosten kokoon sekä opetuskieleen (suomi/ruotsi).

Kokeilu toteutetaan ilman valtion lisärahoitusta.

Hakijan tulee täyttää oheinen hakulomake (liite 3). Hakemus tulee toimittaa kirjallisessa muodossa opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon, osoite: PL 29, 00230 VALTIONEUVOS-

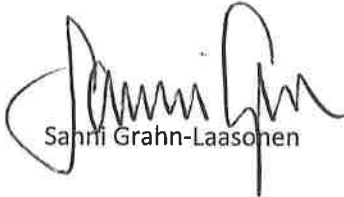
TO sekä sähköisesti (kirjaamo@minedu.fi) 8.4.2016 mennessä. Hakemus tulee olla nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama. Hakemuksesta tulee myös ilmetä oheisen liitteen mukaiset tiedot.

Kokeilulupapäätös on opetus- ja kulttuuriministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen (688/2015) mukaisesti maksullinen (1 220 euroa).

Opetus- ja kulttuuriministeriö tulee päättämään 1.8.2016 alkavaa koulutusta koskevista kokeiluista toukokuussa 2016.

Lisätietoja opetusneuvos Heikki Blom (puh. +358 29 5330074, sähköposti: heikki.blom@minedu.fi) tai opetusneuvos Najat Ouakrim-Soivio (puh. +358 29 5330257, sähköposti: najat.ouakrim-soivio@minedu.fi)

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Opetusneuvos

Heikki Blom

- Liitteet
- Liite 1 Kokeilutuntijako
 - Liite 2 Kokeiluohjelmaluonnos/Opetushallitus
 - Liite 3 Hakulomake
- Tiedoksi
- Opetushallitus
 - Ylioppilastutkintolautakunta
 - Suomen Kuntaliitto
 - Kunnallinen työmarkkinalaitos
 - Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
 - Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat OPSIA ry.
 - Yksityiskoulujen Liitto ry.
 - Suomen Rehtorit ry - Finlands Rektorer rf.
 - Suomen Lukiolaisten Liitto ry.
 - Suomen opinto-ohjaajat ry
 - Pro Lukio ry.

LIITE 1

Nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijako (kokeilussa ei poiketa tuntijakoasetuksen (942/2014) 9 §:stä äidinkielen ja kirjallisuuden, kielten, matematiikan, opinto-ohjauksen taito- ja taideaineiden eikä teema-opintojen osalta).

Oppiaine	Pakolliset kurssit	Syventävinä opintoina tarjottavien valtakunnallisten kurssien määrä
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3
A-kieli	6	2
B-kieli	5	2
Muut kielet		8+8
Matematiikka		
Yhteinen opintokokonaisuus	1	
lyhyt	5	2
pitkä	9	3
Ympäristö ja luonnontieteet (opiskelijan tulee opiskella vähintään 9 syventävää kurssia, joista 1 kurssi terveystietoa)		
Biologia		5
Maantiede		4
Fysiikka		7
Kemia		5
Terveystieto		3
Humanistis-yhteiskunnalliset tieteet (opiskelijan tulee opiskella vähintään 9 syventävää kurssia, joista 1 kurssi uskontoa/elämäkatsomustietoa)		
Filosofia		4
Psykologia		5
Historia		6
Yhteiskuntaoppi		4
Uskonto/elämäkatsomustieto		6
Taito- ja taideaineet	5	
Liikunta	2	3
Musiikki	1 - 2	2
Kuvataide	1 - 2	2
Opinto-ohjaus	2	
Teemaopinnot		3
<hr/>		
Pakolliset kurssit	30 – 34	
Syventävinä opintoina opiskeltavat valtakunnalliset kurssit vähintään	24	
Kurssit yhteensä vähintään	75	

Tuntijakoasetuksen 9 §:n mukaisesti kokeilussa noudatetaan myös tuntijakoasetuksen 9 §:n oheisia momentteja.

Tuntijaon mukaisten pakollisten ja syventävien kurssien lisäksi voi olla koulutuksen järjestäjän päättämiä syventäviä ja soveltavia kursseja. Oppituntien lisäksi opinto-ohjauksessa opiskelijalle annetaan muuta ohjausta.

Saamenkieliselle, romanikieliselle tai vieraskieliselle opiskelijalle voidaan opettaa äidinkieltä ja kirjallisuutta suomi/ruotsi toisena kielenä -oppimäärän mukaan.

Jos saamenkieliselle, romanikieliselle tai vieraskieliselle opiskelijalle opetetaan hänen omaa äidinkieltään, opiskelijan äidinkielen ja kirjallisuuden ja muiden kielten pakollisten kurssien yhteismäärät sekä opiskelijalle pakollisten kurssien kokonaismäärä voivat olla 1 momentissa säädettyä pienemmät. Tässä tapauksessa toista kotimaista kieltä opiskellaan valinnaisena aineena.

Jos vieraskieliselle opiskelijalle opetetaan suomen tai ruotsin kieltä suomi/ruotsi toisena kielenä - oppimäärän mukaan, äidinkielen ja kirjallisuuden sekä toisen kotimaisen kielen tunnit saadaan jakaa mainittujen aineiden opetukseen siten kuin koulutuksen järjestäjä päättää.

Opiskelija voi opiskella useampaa kuin yhtä A-kieltä. Toisen kotimaisen kielen oppimäärä opiskellaan joko perusasteella alkavan B1-oppimäärän tai perusasteen vuosiluokilla 1—6 alkavan A-oppimäärän mukaisesti. Jos toista kotimaista kieltä opiskellaan A-oppimäärän mukaisesti, on pakollisten kurssien määrä kuusi. Opiskelijalle, joka on vapautettu lukiolain 13 §:n perusteella toisen kotimaisen kielen opiskelusta, voidaan järjestää toisen kotimaisen kielen opetusta lukiossa alkavan B-oppimäärän mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota muita kieliä opiskelijalle valinnaisina opintoina vähintään kahdessa kielessä.

Opiskelijan tulee jakaa pakollisten liikunnan kurssien opiskelu useammalle lukuvuodelle.

Liite 2

Tuntijakokokeiluun osallistuvat
lukiokoulutuksen järjestäjät ja
lukiot

NUORTEN LUKIOKOULUTUKSEN TUNTIJAKOKOKEILUN KOKEILUOHJELMA

Opetushallitus on hyväksynyt lukiolain (629/1998) 15 §:n 4 momentissa (muutettu lailla 478/2003) tarkoitetun kokeiluohjelman noudatettavaksi opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla lukioissa toteutettavassa tuntijakokokeilussa.

Kokeilu

Kokeilun kohteena on poikkeaminen lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014) 9 §:n mukaisesta tuntijaosta nuorten lukiokoulutuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön kokeilutuntijaon mukaisesti.

Kokeilun tarkoitus

Tarkoituksena on kokeilla nuorten lukiokoulutuksen opiskelijoiden mahdollisuutta nykyistä suurempaan valinnaisuuteen valtioneuvoston asetuksessa (942/2014) annetun lukion tuntijaon pohjalta ja lukiokoulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia järjestää enemmän valinnaisuutta sisältävää lukiokoulutusta.

Kokeilun toteuttaja

Kokeilun toteuttamisesta vastaa lukiokoulutuksen järjestäjä, jolle opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kokeiluluvan.

Kokeilu toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön luvassa mainituissa/mainituissa lukiossa/lukioissa. Kokeilu ei koske lukioiden niitä opiskelijoita, jotka opiskelevat Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2003 mukaan laadittujen opetussuunnitelmien mukaan.

Kokeilulle nimetään vastuuhenkilö.

Poikkeaminen Lukion opetussuunnitelman perusteista 2015

Kokeilussa noudatetaan Lukion opetussuunnitelman perusteita 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) ja niiden mukaan laadittua lukion opetussuunnitelmaa. Lukion opetussuunnitelman perusteista 2015 poiketaan seuraavin osin.

Osa opetus- ja kulttuuriministeriön kokeilutuntijaon mukaisista kursseista poikkeaa lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista ta-

voitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014) 9 §:n mukaisesta tuntijaosta.

- Näiden kurssien osalta noudatetaan Lukion opetussuunnitelman perusteita 2015 siten, että kokeilutuntijaon valtakunnalliset syventävät kurssit vastaavat lukion opetussuunnitelman perusteiden pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä kursseja numerojärjestyksessä.
- Jos kokeiluun osallistuva opiskelija suorittaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2003 mukaan laaditun lukion opetussuunnitelman kursseja, niiden osalta noudatetaan osaamisen tunnustamisessa ja hyväksi lukemisessa lukiolain 23 §:n säännöksiä.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 luvussa 6.3 määriteltyä oppimäärän arvosanan antamista numeroin sovelletaan kokeilussa seuraavasti:

- Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän
 - liikunnasta
 - sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppiaineen oppimäärä käsittää vain yhden kurssin lukuun ottamatta biologiaa, filosofiaa, historiaa, yhteiskuntaoppia ja uskontoa/elämäkatsomustietoa
 - valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Kokeiluluvan mukaisesti lukion oppimäärän suorittavien opiskelijoiden lukion päättötodistukseen merkitään opetus- ja kulttuuriministeriön kokeilulupapäätöksen päivämäärä ja numero.

Kokeiluun osallistuvan lukion opetussuunnitelmaan tehdään kokeilun edellyttämät muutokset erillisenä liitteenä kokeiluajaksi. Lukiokoulutuksen järjestäjä hyväksyy muutokset.

Opiskelijoiden ohjaus kokeilussa

Opiskelijan tulee saada lukio-opintojensa aikana riittävästi ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi. Opiskelijalle annetaan tietoa kokeilutuntijaon ja valtioneuvoston asetuksen (942/2014) 9 §:n mukaisen tuntijaon eroista, ja häntä ohjataan tekemään hyvissä ajoin valinta, kumman tuntijaon mukaan hän suorittaa lukio-opintonsa.

Ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain (672/2005) 4 §:ssä säädetään ylioppilastutkinnon kokeisiin osallistumisen edellytyksistä. Edellytykset osallistua ylioppilastutkinnon kokeisiin arvioidaan sen mukaisesti, mitä on säädetty valtioneuvoston asetuksen (942/2014) 9 §:ssä. Opiskelijaa ohjataan jo hänen opiskelusuunnitelmaansa laadittaessa kurssivalintojen vaikutuksista edellytyksiin osallistua lukion päättötutkintona olevan ylioppilastutkinnon kokeisiin sekä valintojen vaikutuksista jatko-opintoihin.

Kokeilun rahoitus

Kokeilu toteutetaan ilman valtion lisärahoitusta.

Muut kokeilujärjestelyt

Tuntijakokokeilun muut järjestelyt suunnitellaan ja päätetään paikallisesti.

Kokeilun raportointi Kokeilusta ja sen tuloksista raportoidaan opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen mukaan.

Kokeiluohjelman voimassaoloaika

Kokeiluohjelma on voimassa 1.8.2016 lukien ja sitä noudatetaan kokeiluun osallistuvissa lukiossa opetus- ja kulttuuriministeriön kokeilulupapäätöksen mukaisen ajan.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Johtaja

Jorma Kauppinen

LIITE

Opetus- ja kulttuuriministeriön lukion kokeilutuntijako
(ei ole mukana tässä luonnoksessa)